

Harjulane

Raatseliidu Harju malewa häälekandja

Soimetus ja taastus:
Tallinn, S. Noofitransti tän. nr. 12.
Harju malewa staap — tel. 4-21.

Sellimise hind:
Postiga: 6 kuud — 50 f.
" " " " — 1 tr.

Ruulutuste hind:
Ruulutuste käftel 6 f. m. m.
Esimisel " 10 " "
Teistel sees " 12 " "
Sellimisi võtavad vastu kõik lmp.
päälitud ja naisjaostundade esi-
naised.

Nr. 9 (12)

4. mail

1929. a.

Sisu. 1. Jüri õõ pühitsemine. — 2. Harju malewa päälitu kätkiri. — 3. Malewa päälitu ringkirjad. — 4. Püüside proovimine — 5. Väljavõte 1929 a. Raatseliidu päewa võisiluste määrustest. — 6. Üksuste päälitute ja naiskoduaitse esinaste korraldused.

1343 a. Jüri õõ pühitsemine.

Jüri õõl 22. vastu 23. apr. 1343 a. (vana kalendri järele) tegivad harjulased tõsist katset wabanemiseks wõõra wõimu alt.

Meie esivanemate ülesastumine wõõra wägivalga vastu Jüri õõl, kui ka teistel kordadel warem, näitab selgesti, et neis pole aset leidnud orja waim ega nad pole olnud orjad, nagu mõnel pool püütakse toonitada, sest neis pole kunagi kustumunud wabadustuli ega kadunud tung kaotatud wabaduse järele.

Et meie praegu wabad oleme wõõrast surwest ja wäärilistena seisame teiste wabade kultuur rahwaste peres, selle eest wõlgneme suurt tänu oma esivanematele, kes wabadust ihaldawat waimu ja wabaduse tuld on meitesse istutanud ja pärandanud. Pärandud kalli wara eest on meie kohus püüda esivanemaid wäärilistelt austada, meelde tuletades neid ja nende kangelase tegusid neile rasketel tähtsatel filmapiltudel, nagu seda on Jüri õõ, kus langes wõitluses wabaduse eest umbes 3000 meie rahwa parimat poega.

Jüri õõ pühitsemisest tahab „Kultuur-ajaloo selts“ käesolewal aastal pühitseda ülemaalistelt kõigi seltside, Raatseliidu ja Raatseliidu osawõtul.

Jüri õõ mälestuse aktusi läbi wiia 5/6. mail kompaniides ja üksikutes rühmades waldade piires, sest laiemalt kokkufogumine on raskestatud. Kui aga mõned wallad soowivad liituda päewa pühitsemiseks mõnel tähtsal ajaloolisel kohal, siis selleks eelkorraldusi teha korraldajatel. Aktusi pidada Raatseliidu üksustel ja naisjaostundadel ühiselt kõigi teiste walla seltsidega.

Wäga soowitawaks tuleb pidada ko-

halituse koolide wanemate klasside õpilaste osawõttu, sest noorte päralt on ju tulewik. Jüri õõ pühitsemine peaks meil, eriti harjulastel, kujunema rahwuslikuks traditsiooniliseks pidupäewaks wabadus- ja rahwustunnete, rahwusliku iseteadwuse ja rahwusliku uhkuse tõstmiseks. Oma iseloomult päewa pidustused kandku mälestus-juubeli ilmet; kõik talitused olgu meelilendawa, kuid mitte kurwa iseloomuga. Iseäralised lõbustused „simmanid“ tol päewal pole aga küll soowitawad.

Et Jüri õõ pühitsemine harjulastele erilise tähtsusega, siis tahan loota, et igas wallas selle päewa pühitsemine wäärilist aset leiab käesolewal aastal ja tulewikus rahwuslikuks traditsiooniliseks pühaks muutub.

R. L. Harju malewa päälitu kätkiri

Nr. 13.

Tallinnas, 30. aprillil 1929 a.

§ 1.

Uwaldan teadmiseks, täitmiseks ja käsitamiseks Raatseliidu Ülema kft. Nr. 19 SS 1, 2, 4, 5 — 18. aprillist 1929 a.

„§ 1. Lastekasandus on iga kodukaitsja sõjalise wäljaõppe tuum ja lasteosawuse kõrge tasapind on eeltingimuseks ning põhindubeks, et saada korralduslik kodukaitsjaks. Erilise tähtsuse omab lasteosawuse arendamine just Raatseliidus, kus tingitult eritingimustest ei suudeta kõiki teisi sõjalise wäljaõppesse kuulwaid alasi täies ja wajalises ulatuses käsitada. Seda puudust suudame täita ainult sellega, et oma organisatsiooni liigete lasteosawuse tõstame kõrgele tasapinnale, sest sõdade kogemused

tõendawad, et heast lastesportlastest kujuneb kerge waewaga ja lähikese aja jooksul hea lahingumees.

Lastmine on ka tüse spordiala, mis pakub meelelahutust ja wabehust iga-päewase töö kõrwal.

Lastekasanduse alal on Raatseliidus juba tehtud tükk tööd, seda tööd tehakse edasi suure huwi ja innuga, kuid kahjuks ainult kohati. Meie ülesanne ei ole ainult üksikute rekordimeeste wäljakoolitamine, waid kogu Raatseliitlaste pere lastekasanduse tõstmine. Seda tööd aga ei suuda üksi läbi wiia üksikud instruktorid ja palgalised päälitud, waid siin peawad täiel määral kaasa tõmbuma kõik asjast huwitatud ja asjatundjad lastesportlased, keda rakendatud tööle lastekasandajatena.

Lastekasandajad on lastekasanduse alal juba tõsiselt mõttes maasool. Nende kätte on usaldatud Raatseliitlaste wäljaõppe üks raskemaid, kuid ühtlasi ka huwitawamaid ja kasulikumaid alasi. Nende meeste töö wäärib suurimat tähelepanu, lugupidamist ja hindamist. Suht katsumise tundidel, mil isamaa saatus waelekaulil seisab, loikame lastekasandajate tööwilja.

Pole weel kõik lastekasandajad täiel määral tööle asunud. Selle nähtuse põhjusi selgitades ja järelekaaludes tuleb ilmsiks, et põhjuseks ei ole lastekasandajate ostamatus wõi hea tahte puudus. Raatseliidu ridades on suur hull lastekasandajaid ja lastekasandajate, kes oma ala hästi tunnendawad ja isiklikult wäga heade tagajärgedega lajewad. Tuleb aga ette teiste kaasaõmbamine ja tööle rakendamise, — seistakse furnud punktil. Seda mitte teadmiste wõi oskuste puudusel.

Lastekasandajad ei usalda ennast weel nii palju, et juhtimisele asuda. Karde-takse ennast, karde-takse õppuse alla mää-

ratud kaasvõitlejaid ja kardetasse võimalikke väärtetegemusi ning wigu. See on wale waade. Igal inimesel, kes midagi teeb, tulewad ette ka wead ja wääratused; ei eksi ainult see, kes mitte midagi ei tee. Tehtud wiga ei tohi paraliseerida mehe tegemust, murda tema tahet ja töö rõõmu. Wastuotsa, wigade peal õpitakse tundma oma puudusi ja neid kõrvaldama. Ainult tege-
lit töö loolitat meistri wälja.

Almeklikud eeskirjad, suusõnalised õppused ja juhtnõbrid ei anna kunagi neid tagajärgi, kui isiklik katsamine, uurimine ja kokkuvõtete tegemine.

Tahame tõsiselt edasijõuda meie tähtsamal õppe- ja tegemise alal, peawad lastejuhatajad loobuma tagasihoidlikkusest, kõrwale heitma wale kartuse ja usaldamatuse enese ning kaaslasturite wastu.

Eel seisab suwi, ajajärg mil kaitseleidu lasterabadel lihab elu, tegemus ja meelerõõm.

Lastejuhatajate pere, afume julgelt, täies usus enesesse ja enda võimeteesse tööle. Selleks head tahet ja raugemata jõudu.

§ 2. Talispordi hooaja lõppemisega tekitab päewatorrale talisporditarbete suwikorterisse paigutamise küsimus.

Seni on sellest küsimusest mitmel pool mitmeti üle saadud. Ruid üldiselt jätab suuskade hooelanne wäga palju soowida. Sagedased on nähtused, kus hooaja lõpul suusapordi tarbed lihtsalt wara aida nurta heidetakse, jättes walgeks kulunud suunatallad tõrwamata, suusarihmad määrimata ja suuskade külge otstarbetult ripnema. Sarnase üksteidse ja hooletu ümberkäimise tagajärjel muutub ka kõige parem warustus lühikesel aja jookjul wigaseks ja tarwitamiseks kõlbmatuks, mis on lubamatu nähtus. Iga ükiku suusapaari, iga suusarihma ja kepi muretsemine on seotud kuludega ja raskustega, seepärast peame tarwilisel määral warustuse eest hoolitsema, et ta kõlbmatuks ei muutu.

Suuskade ja suusawarustuse hooelände alal panen maksma alljärgnewad reeglid, milliste täpset täitmist nõuan ja saan kontrollima.

1) Talispordi hooaja lõpul kõik kaitseleidule kuuluw talisporditarustus koguda kokku ükste (malewate, malewafondade, kompaniide jne.) staapide juure, kus neile wastaw hoiukoht peab olema määratud.

2) Suusad peawad hoitud saama kuiwas, mõdduta temperatuuriga (tuni 18° C.) ruumis, asetatud lõkude wahel wõi paigutatult warnadele („Raitse Rodu“ Nr. 6, 1928 a.).

3) Hooaja lõpul suusad tugewasti sisse tõrwata hää männi tõrwaga, enne

tõrwamist suuskabelt maha tõrwetada kõik endised määred ja tõrwad.

4) Sirgeks ja kaardutõmbunud suusad uuesti koolutada ning järelaidata.

5) Suusarihmad eraldada suuskadest, sisse määrada ja asetada riulitele.

6) Suusafidemete metallofad sisse õlitada.

7) Suusakepid asetada võimalikult püstloodis, rõngastega alla.

8) Suusakepi rõnga ühendusrihmakesed sisse määrada.

Metallofade õlistamiseks võib tarwitada mineraalõli, kuna nahkofade määrimiseks tarwitada ainult taimeõli wõi raswaaineid.

§ 4. Luban tarwitada kaitseleidu ülemaalistel lastewõistlustel sõjawäepüüdiste võistlusrelwana ükskõik mis süsteemi sõjawäepüüsti ja teha nende juures järgmist parandusi ning täiendusi:

1. Terawharjalised kirbud wahetada ümber teisetüübiliste kirpude wastu (lehtkirbud, nuppkirbud, trapeetskjululised, rõngaskirbud jne.) ja wastupidiselt.

2. Püüdiste harilikude kolmnurksete sihikufätkude asemel kasutada teiseküululisi (poolümmargusi, u-kujulisi, nelinurkseid, ümmargusi kinniseid dioptreid jne.). Wanu kolmnurksete fätkudega wõi diopter-sihikuid ei tohi ümber parandada, waid nende asemel võib asetada uusi (diopter, mikromeetrilise kruwiga nihutatawaid jne. sihikuid eht jälle wanale sihikule võib kinnitada juure uusi fälke. Uute dioptrite wõi sihikufätkude asetamisel püüstile wõi ka pifendada sihtjoont.

3. Inglise püüdistel võib dioptri awa wahendada, kuid selle juures ei tohi dioptri auk saada rikutud.

4. Sihiku ja kirbu katete tarwitamine on lubatud.

5. On lubatud tarwitada wanade raudade asemel sõjawäepüüsti lukutambri külge monteeritud uusi raudu.

Sõjawäepüüstide juures parandusi ja muudatusi võib wita läbi ainult nii, et nad püüsti osade konstruktiooni ei muuda ja et nende tõrwaldamise järele püüsti oleks oma endises seisukorras. Kui keegi sõjawäepüüsti osade juures niisugusi muudatusi wõi parandusi ette wõtub, mis nende konstruktiooni muudab, võib ta seda teha ainult wanade osade ümberwahetamisega uute wastu. Sel korral peab tema wanad osad alalhoidma, et neid jälle oleks võimalik wajaduse korral püüstile asetada, nii et püüsti lahinglastmiseks oma wäärtust ei kaota.

Reelatud on püüstil optiliste sihikute ja rohkem kui kahe sihtimiswahendi tarwitamine. Sihtimise prillidena võib kasutada ainult niisugusi klaase, mis ei ole warustatud eriliste joontega, ristidega jne. ja mis ühenduses prilli raamiga ei mooduta dioptrit wõi muud lisasihtimiswahendit. Prillidel on luba-

tud wihmakate.

Püüstrihma kasutamine püüsti õlga tõmbamiseks kandwa kääga on lubatud. Rihm võib kinnitatud olla ainult püüsti ja lasturi kandwa kää külge. Kinnitamise wiis on waba. Kandwa kää ümber käiwa filmuse ja kää wahel võib asetada ükskõik misugust polsterdust, et ära hoida weresoonte linni pigistamist. Lisa filmuste tegemine rihma külge on lubatud.

Püstolkuulipildujate „A. E.“ juures ei ole lubatud mingisuguseid parandusi ega muudatusi.

Wõistlusrelwana püstoliteest luban tarwitada ainult 9 mm püstolisi „F. N.“ Nende juures ei luba teha mingisuguseid parandusi.

Räesolewa käskkirjaga kaotab maksuse minu kst. Nr. 16 § 4 1928 a.

§ 5. Raitseleidu majanduse ja tegemise aruande aastaga ühtlustamiseks lugeda „Raitseleidu lastemääruste sõjawäepüüdiste“ § 3 osaliseks muutmiseks lasteperioodi alguseks 1-se mai asemel 1-ne aprill.

„Lastemääruste sõjawäepüüdiste“ §§ 22 ja 23 ning „Püstolkuulipilduja lastemääruste“ §§ 31 ja 33 osaliseks muutmiseks kompanii päälitub esitawad lastearuanded 15. mai asemel 15-ks aprilliks ja malewate päälitub 1. juuni asemel 1-ks mais.

Sama muudatus on ka maksu „Lastemääruste sõjawäepüüdiste“, XV. peatüki „Suhtnõbrid aruannete juure“ pp 3 ja 6 kohta“.

Instruktoritel ja allüksuste päälitutel tõsiselt hoolitseda talisporditarbete juhtnõbride kohaselt suwikorterisse paigutamise eest, järelwaadates neid igal võimalikul juhusel.

Parandusi ja täiendusi sõjawäepüüstide juures on kaitseleidlastel kõige soowitam teha hra P a s s u p 'i juures Tallinnas, Lai tn. nr. 36.

Allüksuste päälitutel esitada wiibimata lastearuanded „Raitseleidu lastemääruste sõjawäepüüdiste“ ja „Ujutised lastemäärused püstolkuulipildujatest“ nõuete ja antud wormide kohaselt.

§ 2.

Uwaldan teadmiseks Raitseleidu Ülema kst. nr. 20 § 3 19. aprillist 1929 a.

„Uwaldan teadmiseks, et testjuhatusel poolt on Harju malewa senine aastapäew 3. Suwistepüha ära muudetud ja aastapäewaks kinnitatud esimene pühapäew juuni kuus.

Diendus: Lsh. nr. 509.

§ 3.

„Lastemääruste“ § 23 täitmiseks panen maksma järgmise korra: iga lasteperioodi lõpul pärast aruande ja lastur-

klassis viibijate kaitselehtlaste nimekirja lookuseadmist saab iga allüksuse kohta eeltuleva lasteperioodi lastemoona norm „Lastemääruste“ § 21 kohaselt väljaarvestatud. Selle normi piirides lastemoona väljaandmine malewa staabi poolt on igal tööpäeval kella 10.00—13.00-ni, allüksuse päälitule või tema poolt volitatud isikule nõudmise järele. Allüksuste päälitutel selle eest hoolt kanda, et kaitselehtlastel alati harjutuste täitmiseks padruneid jätkuks. Ülejääki ettenähtud normist luban allüksustel kulutada võistluste korraldamiseks. Et lastewõistlustel ärakulutatud lastemoon saab maha kustunud võistlusprotokollide põhjal, siis allüksuste päälitutel selle eest hoolitseda, et iga võistlus kohta saaks looku seatud täpne protokoll ühes padrungi kulu tähendamisega ja see kohe malewa staabi saadetud.

§ 4.

On juhtumisi ettetulnud, kus tulekahju korraldusel kaitselehtlaste varandust tules hävinenud ja päästetöid talistanud. Et kaitselehtlaste varandus on rahva varandus, tuleb selle eest hoolitsemise ja hoidmise peale kõige tõsisemat tähelepanu pöörata. Allüksuste päälitutel, kellele varustus välja antud, hoolitseda selle eest, et nende käes kaitselehtlastele väljaandmiseks määratud varustus ei seisaks. Kõikidel kaitselehtlastel hoida väljaantud varustus kuuvaades ja kindlates ruumides. Tulekahju korral esimeses järjekorras välja viia kaitselehtlaste relvad ja lastemoon. Käsi granaaate, kellele need välja antud eht olemas, hoida niisugustes kohtades (kiwi keldrid), kus need tulekahju korral ei lõhkeks või kus nende lõhkemine pole kardetav.

§ 5.

Minu kst. nr. 29 § 1 — 1928 a. (Sarjulasest nr. 2 — 1929 a) täitmiseks kompaniide ja üksikute rühmade päälitutel kontrollharjutustel alati esitada andmed nende kl. kl. peale, kes lasteperioodi jooksul kaitseväest wabanemisel kaitselehtlaste astunud, äratähelepanu tähestud andmetega, mis suguses lasturklassis üks eht teine kaitselehtlaste kaitseväest seisnud.

§ 6.

Malewa sekretär Artur Redlich lugeda kodus haigeks ja Dr. Lepp' a poolt 2 nädalaks kohuste täitmiseft wabastatuks 25. aprillist j. a. arwates. Sekretär A. Redlich'i haiguse ajal tema kohuseid täita wan. instruktorigil kapten R. Lind'il.

Siendus: Ljh. nr.

§ 7.

Rapla malewtonna päälit P. Schüz lugeda puhkuseft tagasi ja kohuste täitmiseft asunuks 15. aprillist j. a. arwates.

Malewtonna päälitu abil kpt. Ermal asuda oma otsekoheste kohuste täitmiseft.

Siendus: Ljh. nr. 259 ja kst. nr. 9 § 5 j. a.

§ 8.

R. L. Peningi kompanii päälit hr. Karl Heimberg ja h-va Fr. Rasmägi kandsiwad ette, et esimene on kl. Peningi kompanii täielikult wastu wõtnud ja teine — üle annud, 14. aprillist j. a. arwates.

Siendus: Ljh. nr. 305 ja minu kst. nr. 12 § 63-a.

§ 9.

Rinnitan kaitselehtlaste, kes klassi kaitse kontrollharjutused kontroll komisjonis on täitnud allpool tähendud klassidesse:

II klassi kütideks:

- 1) instr. kpt. Tarik, Rudolf — malewa staap 27. IV. 29 a.
- 2) komp. p. Ilbak, Jaan — Rodasoo komp. 27. IV. 29 a.

Efilasturiteks:

- 1) k. l. Silberg, Josef — Rõnnu kompaniist 17. IV. 1929 a.

I lastur klassi kutses.

- 1) R. l. Enof, Gustaw — Kolga kompaniist 18. IV. 1929 a.
- 2) R. p. Rimmel, Anton — Rodasoo komp. 27. IV. 29 a.
- 3) R. p. Saarman, Antus — Jõe-lehtme 28. IV. 29 a.
- 4) R. p. Sepp, August — Jõe-lehtme 28. IV. 29 a.

II lasturklassi kutses:

- 1) R. l. Silberg, Gustaw — Rõnnu komp. 17. IV. 29 a.
- 2) R. l. Josani, Karl — Rõnnu komp. 17. IV. 29 a.
- 3) R. p. Westlind, Eduard — Kolga komp. 18. IV. 29 a.
- 4) k. l. Kalle, Jakob Kolga k. 18. IV. 29 a.
- 5) " Walf, Nikolai " "
- 6) " Brandt, August " "
- 7) R. p. Wiilmann Ed. " "
- 8) R. l. Satsmann, J. " "
- 9) " Tartu, Theodor " "
- 10) " Ludwig, Johan " "
- 11) R. p. Landberg, W. " "
- 12) R. l. Lindwest, G. " "
- 13) R. p. Oberg, Lud. " "
- 14) R. l. Tartu, A. " "
- 15) R. l. Sompach, Joh. " "
- 16) " Wares, Oskar " "
- 17) " Lilleberg, Joh. " "
- 18) Komp. p. abi Tohmer, Anton — Riiu komp. 25. VI. 29 a.
- 19) R. l. Paalberg, August — Rodasoo komp. 27. IV. 29 a.
- 20) R. p. Rimmel, Johannes — Rodasoo komp. 27. IV. 29 a.
- 21) R. p. Härt, Johannes — Jõe-lehtme komp. 28. IV. 29 a.

22) R. p. Dehn, Al-ber — Jõe-lehtme komp. 28. IV. 29 a.

Siendus: protokoll nr. 15, 16, 17, 18 ja 19 — 1929 a.

§ 10.

Uwalban Nehatu kompanii sise-terge jõustiku võistluste tagajärjed 24. märtsil j. a.

15 mtr. jooks:

- 1) Spordi päälit Ilmar Jaas — 2,9 sek;
- 2) jao päälitu abi Ed. Rasmägi — 8 sek;
- 3) mlwl. Artur Rruuberg — 3,1 sek.

Kartuli jooks:

- 1) Spordi päälit Ilmar Jaas — 27,3 sek;
- 2) spordi päälitu abi Johannes Tomingas — 29,3 sek;
- 3) mlwl. Paul Luu — 30,2 sek.

Hoota tõrgus:

- 1) Malewl. Walter Pohl — 1,15 mtr;
- 2) spordi päälit Ilmar Jaas — 1,15 mtr;
- 3) malewl. Arthur Rruuberg — 1,10 mtr.

Hoota laugus:

- 1) Spordi päälit Ilmar Jaas — 2,50 mtr;
- 2) malewl. Walter Pohl — 2,25 mtr;
- 3) malewl. Paul Luu — 2,23 mtr.

Hoota kolmit:

- 1) Spordi päälit Ilmar Jaas — 7,25 mtr;
- 2) malewl. Walter Pohl — 6,83 mtr;
- 3) malewl. Paul Luu — 6,60 mtr.

Eht küll võistlustagajärjed suured pole, loen ma meeldiwaks kohuseft allatriipjutada suurt hoogu spordi alal Nehatu kompaniis nii talwel ruumis kui suwel väljas. Üksustes, kus weel sportimisega wähe tegemist tehtud, asutagu ka Nehatu komp. eestujul harjutustele. Sport on lõbu asi ja wäga kasulik kehalise wõimete ja waimliste omaduste arendamiseks. Tänan Nehatu kompanii spordi päälit h-va Ilmar Jaas'i spordiala korraldamise tööde eest kompaniis ja soowin jõudu ja taht samas suunas töö jätkamiseks — küll siis tagajärjed kaswawad.

§ 11.

Rl. Inglise kompanii üldkoosolekul 17. märtsil j. a. waliti kompanii juhatuse liigeteks: R. Staube, G. Riismann ja A. Ruusmann.

Revisjoni komisjoni: R. Krabi, J. Laasfeldt ja W. Strelkow.

Siendus: Ljh. nr. 346.

§ 12.

Naiskõutaitse Satu jaostonna üldkoosolekul 14. aprillil j. a. waliti juhatuse koosseisus: esinaine pr. Aino Räsper; liigeteks — pr. Erika Sndermitte

(sekretär), pr. pr. P. West, J. Woldemann ja S. Schamin. Komisjoni komisjoni — pr. M. Männik, prl. Lilleberg ja Ibus.

Diendus: Ljh. nr. 368.

§ 13.

Nehatu kompaniis: Allpool tähen-
dud allüksustes on wabadele kohtadele mää-
ratud ja kinnitatud 1. aprillist s. a. arwates:

1) I. rühma (Koplimetsa, Wäo, Kuris-
tiku, Rose, Priisle, Lepiku, Uigrumäe,
Munga, Kärmu, Loo külad) päälitaks —
Auton Paju; abits — August Mik.

2) I. rühma I. jao päälitaks (Iru,
Saha, Loo l.) — Joh. Suits; abits
— Eduard Naerismägi.

3) I. rühma 2. jao päälitaks (Muuga,
Uigrumäe, Ujaotsa l.) — Robert Riik;
abits Joh. Peetrimägi.

4) I. rühma 3. jao päälitaks (Wiimsi
w.) — Leopold Kallas; abits —
Gustaw Wein.

5) I. rühma 4. jao päälitaks (Priisle,
Rose, Kallaste, Kuristiku, Wäo, Kopli-
metsa külad ja Nehatu as.) — Aleks-
sander Usser; abits — Johannes
Tomingas.

6) II. rühma päälitaks (Maardu as.
ja Saha as., Kallawere l.) — Alfred
Dts; abits — Bernhard Negolts.

7) II. rühma 1. jao päälitaks (Kroodi,
Kallawere l.) — Gustaw Tuisk; abits
— August Päew.

8) II. rühma 2. jao päälitaks (Saha,
Maardu as. ja Saha-Suur küla) —
Arthur Moisow; abits — Gustaw
Wain.

9) II. rühma 3. jao päälitaks (Lueküla)
— Ernst Kell; abits — Jüri Jala-
taks.

10) Kelwur päälitaks — Johannes
Tulp; abits Gustaw Pohl.

11) Propaganda päälitaks — Fried-
rich Einberg.

12) Spordi päälitaks — Ilmar Jaas;
abits — Johannes Tomingas.

13) Side päälitaks — Johannes Loo;
abits — Ewald Sauemägi.

Rõnnu kompaniis:

1) Kolga I. rühma päälitaks — Theo-
dor Liik; abits — Woldemar
Reskow.

2) Kolga rühma I. jao päälitaks —
Gustaw Luks; abits — Ewald Ren-
tom.

3) Kolga rühma 2. jao päälitaks —
Eduard Joošani; abits — Johannes
Kulemäe.

4) Lofsa II. rühma päälitaks — August
Kull.

5) Lofsa rühma alewitu (1.) jao pää-
litaks — Magnus Wahtrus; abits
Elmar Wolber.

6) Lofsa rühma Wihaso (2.) jao
päälitaks Jakob Reskow; abits —
Ewald Pontus.

7) Rõnnu (III.) rühma päälitaks —
Gustaw Lagerküll.

8) Rõnnu rühma 1. jao päälitaks —
August Ewart; abits — Karl Joo-
šani.

9) Rõnnu rühma 2. jao päälitaks —
Wambola Meier; abits — Julius
Lepp.

10) Rõnnu rühma 3. jao päälitaks —
Gustaw Silber.

11) Kelwur ja majandus päälitaks —
Theodor Liik.

12) Spordi päälitaks — Adolf
Grönström.

13) Propaganda päälitaks — Arnold
Mikiwer.

14) Laskejuhatajateks; Th. Liik,
August Kull, Gustaw Lagerküll,
August Ewart ja Herman Schneider.

Harju-Risti kompaniis:

1) I. rühma päälitaks — Johannes
Palder; abits — Hermann Rör-
wemann.

2) II. rühma päälitaks — Eduard
Tohwer; abits — Ferdinand En-
sling.

3) I. rühma 1. jao päälitaks — Johan-
nes Mikko; abits — Johannes
Põllus.

4) I. rühma 2. jao päälitaks — Au-
gust Sandumägi; abits — Madis
Lichtberg.

5) II. rühma 1. jao päälitaks — Os-
kar Dellmann.

6) II. rühma 2. jao päälitaks — Johan-
nes Eichorn; abits — Nikolai Hiiler.

7) Kelwur päälitaks — August Us-
per; abits — Johannes Jaanberg.

8) Spordi päälitaks Eduard Toher.

9) Gaasikaitse päälitaks — Konstan-
tin Flissmann.

10) Suuff- ja gratturite jao päälitaks
— August Kantberg.

11) Side päälitaks — Madis Tromp;
abits — August Drmus.

12) Laske juhatajateks — Eduard
Toher ja Joh. Palder.

Järlepa kompaniis:

1) I. rühma 1. jao päälitaks — Mar-
tin Robam.

2) I. rühma 2. jao päälitaks — Hans
Toomi.

3) II. rühma 1. jao päälitaks —
Theodor Rubast.

4) II. rühma 2. jao päälitaks —
Johannes Toomi.

5) Kelwur päälitaks — Oskar Suji.

Valdiski kompaniis:

1) Linna rühma päälitaks — Arthur
Sprinberg.

2) 1. jao päälitaks — Boris Rangel;

abits — Joh. Rünrus.

3) 2. jao päälitaks — Edgar Reew-
allik; abits — Gustaw Eimann.

4) 3. jao päälitaks — Arthur Krei-
deberg; abits — Gustaw Lepberg.

5) Linnatümbruse rühma päälitaks —
Albert Ingeand.

6) 1. jao päälitaks — Rudolf Tam-
misi; abits — Julius Puumann.

7) 2. jao päälitaks — Johannes
Klesment; abits — Edg. Klesment.

Järwalandi kompaniis:

Kelwur päälitaks — Jaan-Eduard
Leppik.

Ingliste kompaniis:

Rädwa rühma —

1) 1. jao päälitaks — August Rruus-
mann.

2) 2. jao päälitaks — Karl Stube

3) Kelwur päälitaks — Jaan Las-
feldt.

Rohila kompaniis:

Kelwur päälitaks — Johannes Koli-
dits.

Raasiku kompaniis:

1) Kelwurpäälitaks — Oskar Sepp.

2) Spordi päälitaks — Raimund
Karing.

3) Jao päälitaks — Gustaw Koop.

4) Laskejuhatajateks — Johannes
Kismann ja Johannes Loorberg.

Kernu kompaniis:

1) I. Kostje-Mõneste rühma päälitaks
— Eduard Rennik; abits — Eduard
Sunt.

2) I. rühma 1. jao päälitaks — Kon-
stantin Raudwere; ja 2. jao pääli-
taks — Rudolf Sunt.

3) II. Kernu as. rühma päälitaks —
Robert Jakobson; abits — Johan-
nes Iwes.

4) II. rühma 1. jao päälitaks — Au-
gust Limberg ja 2. jao päälitaks —
August Abram.

5) Kelwurpäälitaks — Johannes
Teek; abits August Kraas.

6) Gaasikaitse päälitaks — Eduard
Pärn.

7) Spordi päälitaks — Eduard Pärn;
abits — Hans Gutmann.

Diendus: Ljh. nr. nr. 241, 244,
258, 287, 309, 310, 328, 339, 345, 392.

§ 14.

Rinnitan Kernu kompanii päälitu abits
Helmut Jakobson'i ja Harju-Risti
kompanii päälitu abits Eduard Toher'i;
mõlemad 15. aprillist s. a.
arwates.

Diendus: Ljh. nr. nr. 310 ja 339.

§ 15.

Malewa loosseisu lugeda wastuwõ-
taks ja fiske landa wastawate allüksuste

nimekirjadesse alljärgnewad kodanikud, 30. aprillist f. a. arwates:

Satu kompaniisse:

- 1) Jaan Eismus, 2) August Weldsmann, 3) Karl Saar, 4) Andres Hirsch, 5) Rudolf Lepik, 6) Eduard Oppi.

Kurna rühma:

- 1) Kristjan Luuswaldt.

Kuivajõe kompaniisse:

- 1) Walter Umtmann, 2) Jaan Metua, 3) Otto Metsis, 4) Aleksander Härjapea.

Sageri kompaniisse:

- 1) August Wunder.

Rabala kompaniisse:

- 1) Otto Kerner, 2) August Sawelli, 3) Jaan Welt, 4) Mihkel Tiismann, 5) Johan Muulin, 6) Albert Maristof, 7) August Luustalu, 8) Jaan Sawelli, 9) Johannes Waldmann, 10) Albert Luustalu, 11) Aleks. Palm, 12) Hugo Cilant, 13) Rudolf Sawelli.

Juuru kompaniisse:

- 1) Konrad Saar, 2) Kristjan Siir-
mann, 3) Antton Udra, 4) Otto Ripper,
5) Willem Samblik, 6) Viktor Kuning,
7) Eduard Rosenberg, 8) Arthur Samb-
lik, 9) Aleksander Cefit.

Kloostri kompaniisse:

- 1) Eduard Strandberg, 2) Oskar Lunbaum, 3) Woldemar Holmberg, 4) Arnold Schüts.

Keila kompaniisse:

- 1) Eduard Tammiss, 2) Oswald Karm,
3) Johannes Ruusing.

Paldiski kompaniisse:

- 1) Walter Rutti.

Järlepa naisjaoskonda:

- 1) Ellen Willig, 2) Elise Hammel-
mann.

Rõnnu naisjaoskonda:

- 1) Marie Mikiver, 2) Alma Udam-
son, 3) Kristine Koolmann.

Satu naisjaoskonda:

- 1) Elwine Wogenstein, 2) Alma Wogenstein, 3) Marta Männil, 4) Linda Tõnisberg, 5) Alma Lilleberg, 6) Helene Ibus, 7) Salme Schasmin, 8) Alide Estental, 9) Pauline West, 10) Aino Räsper.

Rehtna naisjaoskonda:

- 1) Leida Pilt.

§ 16.

Malewa koosfeisust lugeda lahtunuks alljärgnewad kaitseleitlased:

Unija kompaniist:

- 1) Johannes Puks — surma puhul;
2) Heinric Püll — kaitsew. kutsumise

puhul ja 3) Heinrich Urakas — kaitse-
wäkke kutsumise puhul.

Paldiski kompaniist:

- 1) Aleksander Rehtu — 18. VI. 29.
elukoha muutmise tõttu.

Harku kompaniist:

- 1) Albert Under — omal soowil.

Kurna üksikust rühmast:

- 1) Otto Wellmann, 2) August Lee-
mann ja 3) Eduard Appenberg — kõik
kaitsewäkke kutsumise puhul.

Mõigu üksikust rühmast:

- 1) Harald Kreisson — kaitsewäkke
kutsumise puhul.

Rae kompaniist:

- 1) Johannes Seren — elukoha muut-
mise tõttu; 2) Johannes Reir — omal
soowil.

Kloostri kompaniist:

- 1) Rudolf Heide — elukoha muut-
mise tõttu; 2) Elmar Endweg — kaitse-
wäkke kutsumise puhul.

(R. S a a r)

Rapten,
Harju malewa päälit.

Ringkirjaline.

Rõigile kaitseleitlastele.

Alwaldan teadmiseks Sõjaminiisteeriumi
War. Wal. veterinaär-osalonna kirja
Nr. 465 Kaitseleitlase Ülemale.

„Kiigi Teatajas Nr. 57 — 1926 a.
väljakuulutatud „kaitsewäest väljapra-
keeritud hobuste müügi seadluse alusel
esitawad kaitseleitlased igapäew soowi-
awaldust praak hobuste ostmiseks. Et
aga käesolewal aastal kewadel praak
hobuseid üldse müügile ei tule, waid
kõlbmatute hobuste praakimist alles sü-
gisel, peale manöwri lõppu, teosta-
tak, siis palun Teie lahtel korraldust
malewa ja malewkonna päälitute laudu

kaitseleitlastele teatawks teha, et enne
sügisel nende palwete rahuldamiseks min-
gisugust wõimalust ei ole ja et kaitsewäe
hobuste praakimine on harilikult sügisel.

Veterinaär-osalond wõtab hobuste
osta soowijad kaitseleitlased wastawasse
nimekirja — nende seadluses ettenähtud
eesõiguste liikide ja soowiawalduse sisse-
andmise järjekorras ja rahuldab neid
wõimaluse piires sügisel, teatades soo-
wiawaldajale, kus wäeosast hobune on
määratud ja millal hobusele järele waja
ilmuda.

Et hoiduda asjata kirjawahetusest
palun kaitseleitlastele weel lord mee-
le tuletada, et hobuste ostu soowiawal-
dused tulewad esitada komando korras —
kaitseleitlase Ülema laudu“.

Palwekirjad hobuste ostmiseks esitada
minule; nad peawad olema warustatud
50 sendilise tempelmargiga.

30. aprillil 1929 a. Nr. 298.

(R. S a a r)

Rapten,
Harju malewa päälit.

Ringkirjaline.

**Rõigile malewkonna ja kompanii
päälitutele, ringkonna ja naiskodu-
kaitse jaosfondade esinastele.**

Palun hiljemalt 1. juuniks f. a. ära
saata erasummade aruanded. Aruanded
olgu täpselt kokku seatud ja äratähenda-
tud millest sissetulekud olnud ja mis
otstarbekes väljaminekud tehtud. Se-
nini saadetud aruanded on osalt puudu-
likud — on ainult ära tähendatud kuu-
päew ja sissetuleku wõi väljamineku
summa. Üksustel, kel sarnased aruanded
kokku seatud, tuleb uued aruanded kokku
seada ja malewa staapi ära saata.
Aruanded nüüd ja edaspidi kokkuseada
alljärgnewa wormi järele:

Sissetulek.

Jrk. Nr. Nr.	Tulude nimetus	Summa	
		Rr.	S.
1	Puhas ülejääk pidudest .	100	—
2	Korjandustest	150	—
3	Loterii-allegriift	120	—
4	Doetajate liikmemaksudest	50	—
5	jne. jne.		
	Kokku: Rr.	420	—

Wäljaminek.

Jrk. Nr. Nr.	Kulude nimetus	Summa	
		Rr.	S.
1	Spordi piiside ostmiseks	85	—
2	Rantselai kulud	15	—
3	Speebindude muretsem.	150	—
4	jne. jne.		
	Saldo (ülejääk)	170	—
	Kokku: Rr.	420	—

pitsat.

(Alltiri)
Kompanii päälit.

(Alltiri)
Sekretäär.

Revisjoni komisjoni märkus ja allkirjad:

30. aprillil 1929 a. Nr. 395.

(R. S a a r)
Malewa päälit.

Püsi- ja lasturite proovimise eeskirjad.

Lasturite tagajärjed olenemad lastest tegurist: püsi- ja lasturist.

„Harjulaes“ Nr. 1 on selgitatud, mis- suguse püsi- ja lasturite harjutusi täita, kuid siin selgitatakse kuidas püsi- ja lasturite tagajärjed saavutamiseks peab tegema (lasturite tagajärjed saavutamiseks peab tegema lasturite tagajärjed saavutamiseks peab tegema).

I. Proovimise üldised eeskirjad.

1. Proovimise eesmärk. Püsi- ja lasturite eesmärk on kindlaks teha lasturite tagajärjed saavutamiseks peab tegema (lasturite tagajärjed saavutamiseks peab tegema).

2. Kes peab proovimise eest hoolt kandma. Üksikute, kus püsi- ja lasturite tagajärjed saavutamiseks peab tegema (lasturite tagajärjed saavutamiseks peab tegema).

Relvurpäälitule on püsi- ja lasturite tagajärjed saavutamiseks peab tegema (lasturite tagajärjed saavutamiseks peab tegema).

3. Proovimise komisjonid. Suure- ma arvul püsi- ja lasturite tagajärjed saavutamiseks peab tegema (lasturite tagajärjed saavutamiseks peab tegema).

1) õppejuht (instruktor) (esimees);

2) kompanii (üksiku rühma) päälit, mis- suguse püsi- ja lasturite tagajärjed saavutamiseks peab tegema (lasturite tagajärjed saavutamiseks peab tegema).

3) kompanii (üksiku rühma) relvur- päälit, mis- suguse püsi- ja lasturite tagajärjed saavutamiseks peab tegema (lasturite tagajärjed saavutamiseks peab tegema).

Üksikute püsi- ja lasturite tagajärjed saavutamiseks peab tegema (lasturite tagajärjed saavutamiseks peab tegema).

4. Kes võib toimetada proovilast- mist. Proovilastmist võib toimetada ainult niisugused kindlad lasturid, kes mingisuguseid sihtimise ja palgepanemise wigu (veene, jämeda või külje poole hoi- tud kirbu mõtmist, lõdva laela haara- mist, pära õlga tõmbamist, järsku luke- päästmist jne.) ei tee. Seepärast ei ole ka õit ajutiselt häid lastetagejärge saavuta- nud lasturid veel proovilastmist kohased, waid neid peab kõige hoolsamalt walima. Nende walikut toimetada lastetagejärge saavutamiseks peab tegema (lasturite tagajärjed saavutamiseks peab tegema).

5. Mis- suguse ilmastituga ja mis- suguse distantstiga proovida. Proovi- mist võib ette wõtta ainult wäike ilmaga, ehk nõrga tuulega.

Kõlgedelt kinniste lasteradade puudu- misel püsi- ja lasturite tagajärjed saavutamiseks peab tegema (lasturite tagajärjed saavutamiseks peab tegema).

II. Proovimise tarvilikud abinõud.

1. Riibid (2—3 tk.), millele proovi- mismärk kinnitatakse.

2. Proovimismärk- lehed, mis wõi- wad olla kahte liiki:

a) spetsiaal- proovimismärk- lehed ja b) igasugused õppemärk- lehed.

a) Spetsiaal- proovimismärk- lehe suurus on 60×60 sm. Märk- lehe keskosa on püstloodis (y) ja weskloodis (x) teljed tõmmatud, mõlemad äramärgitud nulljoon- tega.

Tarwiliste wäljaarwamiste hõlbustami- seks on rööbiti telgedele iga sentimeetri peale tõmmatud peened jooned, millised äranumberdud järgmiselt: püstloodis (y) teljest paremale +1, +2, +3 jne., sellest wafatule -1, -2, -3 jne. Weskloodis (X) teljest ülespoole +1, +2, +3, jne. ja sellest allapoole -1, -2, -3 jne.

Sihtimis- pilt on süstimust punane ehk märk- lehe wärwist selgesti erinev trapeets, mil- le kõrgus 100 mtr. peale on 10 cm, laius pealt 10 cm. ja alt 5 cm. 200 ja 300 mtr. peale sihtpunkti mõõdud on proportsionaal- selt suuremad. —

Märk- us: proovimismärk- lehti ja siht- timispilti saab malewa staabist hinnata ja wõib ka osta Niigi Trükitojast.

Sihtimis- pilt paigutada püstloodis null- joone peale nii, et wiimane ta täpselt pooleks jagaks, kusjuures kitsam ots alla- poole on pööratud.

Jaapani w/p. proovimisel 100 m. distantstilt tuleb sihtimis- pildi alumine serv paigutada selle weskloodis joonele, mis nulljoonest 23 cm. allpool. (Waata isikl. lasteraamat lht. 13 ja 14.).

b) Igasugune õppelast- mise märk- leht. Wiimases on proovimiseks kasutada veel soowitawamad, kui spetsiaal- märk- lehed, sest lastur näeb oma püsi- ja lasturite tagajärjed saavutamiseks peab tegema (lasturite tagajärjed saavutamiseks peab tegema).

x ja y teljed tõmmata nii, et nullpunkt ühte langeks märgi kesk- punktiga. Sentimeetri mõru wäljaarwamiste hõlbustami- seks, sihtimis- pilt ja tema paiguus jääwad samasugusteks, kui spetsiaal- proovimis- märk- lehe juures.

3. Lastepink (ühes lauaga). Kui las- tepink pole veel muretsitud, siis võib püsi- ja lasturite tagajärjed saavutamiseks peab tegema (lasturite tagajärjed saavutamiseks peab tegema).

4. Kirbu ja sihtu warjamise wahen- did päikese eest. Kui ilm päikese- paiste- line, siis asetada tell waiade peale nii, et siht, kirp ja lasturi filmad oleks warjatud.

5. Võri- stade komplekt:

— kruwiteeraja, püsi- ja lasturite tagajärjed saavutamiseks peab tegema (lasturite tagajärjed saavutamiseks peab tegema);

— haamer (umbes 200 gr. raskusega);

— wass- toru (kirbu wäljaloputamiseks ja nihutamiseks);

— kirbunihutaja, (kus summad wõi- maidawad selle õstmist);

— iina kots (umbes tikutoosi suuru- ses) alafiks kirbu nihutamiseks;

— tärn — kirbu kinnitamiseks;

— meissel kirbu asendi äramärki- seks alulel;

— raua wiil — (peene toimega) kirbu wiilimiseks;

— puu wiil — poolümargune lae- molli wiilimiseks;

— nuga;

— Schupler kirbu kõrguse mõõtmiseks.

III. Proovimise läbiwiimine.

1. Proovimise- eelne ülewaatus.

Enne proovilastmist waadatakse iga püsi- ja lasturite tagajärjed saavutamiseks peab tegema (lasturite tagajärjed saavutamiseks peab tegema).

— kas kirp on terve, hästi mus- taid ja aluse sees wõi ühes alusega ei lofsu ja kas ta pai- gast pole äranihkunud;

— kas sihtitruum oma teljel ei lofsu, ühele wõi teisele poole wiltu ei hoibu;

— kas püsi- ja lasturite tagajärjed saavutamiseks peab tegema (lasturite tagajärjed saavutamiseks peab tegema);

— kas hoidrõngad on normaalse pingega (et rauda ei paenuta ega liialt pingul ei ole);

— kas nõuetawad wahed lae ja rauasaba ning salwe wahel on olemas ja niiskuse käes olemise tagajärjel täis ei ole tursunud;

— kas raud sirge, õnn korras ja puhas;

— kas õhnesuudmel ei ole tükkeid wõi kriimustusi ja ta wäljaluku- tatud pole;

Loetletud punktid täidawad ainult osa nõuetawast proovimise- eelsest ülewaatusest. Siia kuuluvad ka kalibri kulumise, pad- runipesa dieti sulgemise ja sihtu astmete kontroll. Selleks tarwilikkude abinõude (lekaalide) puudusel üksikute on see, kuni lekaalide muretsemiseni, läbiwiimata.

2. Proovilastmine, wäljaarwa- miste läbiwiimine ja kirbunihuta- mine. Proovilastmist püsi- ja lasturite tagajärjed saavutamiseks peab tegema (lasturite tagajärjed saavutamiseks peab tegema).

eemal on, tuleb ta arvest wälja heita ja veel üks last anda.

Kui tabamispilt wäliselt on normaalne, määrata ära keskmine tabamispunkt ja wihusüdamete raadius.

Püssi wõib märkijooksu poolest normaalselt lugeda kui keskmine tabamispunkt ühte langeb proowimise märklike peal olewa sentimeetri wõrgu nullpunktiga ehk wiimaseft laugemal ei ole, kui 1/3000 lastelauguseft (lastedistantistift), näituseft, kui proowimise lastelaugus on 100 mtr., siis wõib keskmine tabamise punkt olla märklike wõrgu nullpunktist 3, 1/3 cm. (100 mtr. = 10000 cm; 10000 cm. X 1/3000 = 3 1/3 cm.)

Kuulide hajumispinna poolest wõib püssi täiesti normaalselt lugeda, kui 4—5 lastulise seeria (mis moodustab eneseft pikema lastulise seeria 50% hajumispinna wihusüdamiku) hajumispinna raadius mitte juurem ei ole, kui 1/1200 lastelauguseft (lastedistantistift). Näituseft: proowides püssi 100 mtr. peale, wõib 4—5 lastulise hajumispinna raadius olla 8 1/3 cm. (100 mtr. = 10000 cm; 10000 cm. X 1/1200 = 8 1/3 cm.)

Kui nelja lastu järele määratud wäärjooks ja kuulide hajumispind ülaltähendatud piirides on, wõib püssiga täita kõiki lasteharjutusi.

Enne kui wäärjooksu kirbu äranahutamise wõi wahetamise abil kõrwaldama hakata, waadatagu püss veel kord samuti üle nagu enne proowimist (eriti hoidrõngad) kruwid ja laad ja kõrwaldatagu leitud wead.

Peale leitud wigade kõrwaldamist anda veel 2 lastu, et selgitada kas keskmise tabamispunkti paigutus on muutunud ja jooks õige. Kui see nii, siis anda veel kaks lastu ja uuesti nelja tabamuse järele määrata keskmine tabamispunkt ja wihusüdamete raadius. (Tärgneb)

Wäljawõtte 1929 a. Kaitse- liidupäewa wõistluste määrustest.

1. Wõistlejate riietus.

Kaitseliidupäewa wõistlustest osawõtjad on kohustatud esinema alljärgnewates §§ loendatud riietuses.

§ 27. Kergejõustiku wõistlejate rietus. Kergejõustiku wõistlustest osawõtjad peawad olema rietatud korralitludesse, s. o. trikoo, lühikesed spordipüksid, konsteta naelkingad, harilikud wõi spordisaapad.

Iga kergejõustiku wõistleja peab olema warustatud oma malewa eraldusmärgiga (lipp, wapp wõi malewa nimi tähtedega), mis kinnitatud rinnale kõrgemal wõistleja rinnanumbrit.

§ 28. Sõjalise iseloomuga wõistlustest osawõtjate rietus ja rakmed.

Kõikidest sõjalise iseloomuga wõistlustaladest osawõtjad peawad olema rietatud ja warustatud järgmiselt:

a) Sunduslik rietus:

1) Aluspesu (särk wõi trikoo ja aluspüksid, aluspüksite asemel wõitwad olla spordipüksid.

2) Kaitseliidu kuub ja püksid, nende puudumisel kuub ja püksid.

3) Püksitrahfid wõi püksirihm.

4) Sokid wõi jalgrättid.

5) Säärega saapad, poolsaapad, säärtsidemetega wõi säärtega.

Sõjalise iseloomuga individuaal- ja meeskondadewahelistel wõistlustel saapad peawad olema konstetega. Jalgpalli (ta nublalatega), maadluse, jooksu, poksi, wõimlemise jne. kerged saapad on teelatud. Samuti on lubamatud igasugused kingad.

6) Kaitseliidu müts.

7) Käeside.

b) Sunduslik warustus:

1) Wintpüssi täägita.

2) Wõõrihm.

3) Kaks padrunitaskut 45 lahingpad runiga.

§ 29. Mängudeft osa wõtjate rietus. Mängudeft peawad ühe meeskonna mängijad olema ühesuguses ressis, s. o. nad ei tohi erineda üksieiseft trikoodelt kui ka püksite wärwilt (jalgpallis erandina wärawawahit).

Jalandubels wõrk- ja pesapallis nael-teta ka konsteteta spordisaapad wõi kingad; jalgpallis wõimalust mööda sulasäärud ja jalgpallisaapad.

§ 30. Sõudewõistlejate rietus. Sõudewõistlustel peawad wõistlejad olema sõudeüksikondades, s. o. kingad, lühikesed püksid ja trikood. Mütsilaed on lubatud. Luid ei ole sunduslikud.

§ 31. Noorte wõistlustest osawõtjate rietus. Noorte 20 m. kartulijooksu, ronimise, korvpalli, lauguswiske riietuses on harilikud spordiriided: trikoo, lühikesed püksid ja wõimlemiskingad, loosi järjekorra nr. nr. rinnal.

Lõksetegemiseft wõistluses riietuses harilikud riided.

§ 32. Wõistlustest osawõtt mitte määruste kohases riietuses. Kui wõistlustel selgub, et wõistleja rietus ja rakmed ei wasta §§ 27—31-es loendatud tingimustele, kõrwaldatakse see wõistleja wõistlustest. Kui see selgub pärast wõistlust ja wõistleja on omandanud auhinna, läheb auhind üle järgmisele wõistlejale. Meeskonna wõistlustel langeb wälja kogu meeskond.

Märkus: Wõistlejatel aegsasti mu-retseada wastawa riietuse eest.

7. Naiskodulaitse wõistlused ja demonstratsioonid.

§ 52. Wõimlemise demonstratsioonid. Wõimlemise demonstratsioonist wõib osa wõtta iga naiskodulaitse ringkond ühe

grupiga, mille suurus 5—10 naist.

Demonstratsioonist osawõtjad naiskonnad wõitwad esineda kahe harjutusega.

Harjutuste siju ja iseloom osawõtjate eneste wälkil ja äranägemisel, kuid mitte riisiharjutused (roobaspuud, kang, hobune jne.)

Esinemine sünnib näitelawal. Harjutuste wältus, mõlemad harjutused kokku arwatud, mitte rohkem kui 15 min. Muusika eest hoolitseb esineja ringkond ise. Kohapeal on esineja naiskonna lastutada klaver. Riietus harjutuse iseloomu kohaselt.

§ 53. Rahwatantsude demonstratsioon. Kaitseliidupäewal esineb naiskodulaitse rahwatantsude demonstratsiooniga kolmes tantsus: tuljal, turja polka ja labajala waltz.

Tantsud kantakse ette suure grupis, kõik osawõtjad koos, Narwa linna spordiwäljal orkestri saatel. Iga naiskodulaitse ringkond wõib rahwatantsude demonstratsioonist osa wõtta piiramata arwu tantsijatega (mida rohkem seda parem). Osawõtjad peawad olema rietatud Eesti rahwariietesse (naiskriided). Mehe osas esinewad naised. Tantsude kätteõppimine naiskodulaitse ringkondade eneste korraldusel. Tantsude kirjeldus ja noodid waata N. Naudkatzi raamat „Eesti rahwatantsud“, sadawal Tartus „Looduse“ raamatukaupluseft.

§ 54. Naiskodulaitse rahwatantsude wõistlused. Rahwatantsude wõistlustest wõib iga naiskodulaitse ringkond osa wõtta ühe naiskonnaga, mille suurus vähemalt 12 naist (6 paari) ja mitte juurem kui 20 naist (10 paari). Wõistlus sünnib jaalis näitelawal. Wõistlustantsude arv 2, milliseid walib iga osawõtja naiskond oma äranägemisel.

Wõistlustantsudeft peab üks olema wähemalt kolmetuuriline, teine wõib olla lühem. Iga wõistlustantsu tantsu ette kolm korda. Osawõtjad peawad olema rahwariietes.

Muusika eest hoolitseb esineja naiskond ise, laaja wõttes kas klaveri, wiulu, kandle jne. mängija. Narwas on esineja naiskonna lastutada klaver.

Paremuse hindamised wõetakse arwesse: a) tantsu rütm (sindel rütm muusika järele);

b) tantsu kord (paaride laugus üksieiseft, ühesuurune grupi ülesasumine ja üldiselt tantsude keskes korralik ja ilu nõuetele wastaw esinemine);

c) ilmetus (tants peab olema tehniliselt puhast, tantsida ilmetalt, wäljendusega).

§ 55. Wahelohus. Wahelohu moodustab naiskodulaitse tantsuhatus.

§ 75. Grupi- ja üksiklastmine wäikelaliibrilistest püssidest.

a) Kaugus: 50 m.

b) Märklaud: wäikelaliibrilise püssi 50 m. kümneringiline märklaud.

c) Lastelaend: lamodes kält 10 lastu; põlweft wõi istudes 10 lastu; püsti kält

10 lastu; asendite järjelord wõistleja wailitu järele.

b) Parunite arv: 30 tütti; lastatse wälja wiieleasuliste seeriate kaupa.

e) Proowilastud: lubatud 6 tütti.

f) Lastmiste aeg: proowilastudel piiramatu; iga wõistlusseeria lastatse wälja wite minuti jooksul.

g) Tabamuste näitamine: tabamused märgitakse üles ja tehakse wõistlejale teatavaks proowilastude ja iga wõistlusseeria järele.

§ 79. Üksiklastmine jahipüüdistest tuwi pihta. Tuwid lastatse lendu püüki lastejuunale 20—30 m. kaugusel lasturist; lennutee kestloha kaugus 24 m.; tuwid lendawad lasturist eemale.

Tuwi loetakse tabatuks siis, kui tema lennul saab pihta laengu ja juba lennul läheb puruks või killuneb. Lastmine sünnib püüki läelt; enne palgepanemist wõitwad lured olla winnas; püüki wõib panna palge alles siis, kui tuwi on lastatud lahki. Tuwid lastatse lendu järgimööda ühelaupa 15-sekundiliste waheaegade järele. Iga tuwi pihta antakse üks last.

Wõistlus wiitakse läbi kolmes ringis 10 tuwi. Esimese ringi lastmisest wõtawad osa kõik wõistlejad. Teise ringi lastmisele pääseb kümme paremat lasturit, kes esimese ringi lastmisel tabasid 10 tuwi. Kui 10 tuwi tabajaid ei leidu wõi neid vähem on kui kümme, siis pääsewad teise ringi lastmisele ka 9 tuwi tabajad, kui ka nendega wõistlejate arv 10-ni ei tõuse, siis 8 jne. tuwi tabajad. Ei anna seejuures suuremate tabamustega lasturite arv täit kümme wälja, wõetakse kaasa kõik järgmise vähema tabamuste arwuga wõistlejad, kuigi seejuures teise ringi lastmisele pääsejate arv tõuseb üle kümne.

Kolmanda ringi lastmisele pääseb wiis wõistlejat, kes esimese ja teise ringi lastmisel tabasid kõige rohkem tuwid. Esimeses järjekorras pääsewad kolmanda ringi lastmisele need, kellel on 20 tabamust, siis 19 jne. tabamust jne. Ei anna selle juures suuremate tabamuste lasturite arv täit wiit wälja, wõetakse kaasa kõik järgmise vähema tabamuste summaga wõistlejad, kuigi selle juures kolmanda ringi lastmisele pääsejate arv tõuseb üle wiie.

Paremuse hindamisel wõetakse arwesse kõigi kolme ringi lastmise tabamuste summa. Kui kahel wõi enamal wõistlejal on ühesuurune tabamuste arv, siis otsustab paremuse üle liisf.

§ 80. Üksuse lastmine jahipüüdistest jänese pihta. Jäneseid jooksawad (raitaid loobitakse) ristloodis lastejuunale 25 m. kaugusel lasturist (arwates jooksutee kestlohas).

Lastmine sünnib püüki läelt; püüki wõib panna palge alles siis, kui jänese (raias) warjendi tagant wälja on jõudnud; enne palgepanemist wõitwad püüki lured olla winnas. Jäneseid jooksawad (raitaid wiisa-

tafse) ühelaupa 15-sekundiliste waheaegade järele. Iga jänese (ratta) pihta antakse ainult üks last.

Wõistlus wiitakse läbi kolmes ringis 10 lastu. Esimese ringi lastmisest wõtawad osa kõik wõistlejad. Teise ringi lastmisele pääsewad ainult need, kes esimese ringi lastmisel tabasid 10 jänest (ratast). Kui 10 jänese (ratta) tabajaid ei leidu wõi neid vähem on kui kümme, siis pääsewad teise ringi lastmisele ka 9 jänese (ratta) tabajad; kui ka nendega wõistlejate arv ei tõuse 10-ni, siis 8, 7, jne. jänese (ratta) tabajad. Ei anna seejuures suuremate tabamustega lasturite arv täit kümme wälja, wõetakse kaasa kõik järgmise vähema tabamuste arwuga wõistlejad, kuigi seejuures teise ringi lastmisele pääsejate arv tõuseb üle kümne.

Kolmanda ringi lastmisele pääseb wiis wõistlejat, kes esimese ja teise ringi lastmisel kõige rohkem jäneseid (raitaid) tabasid. Esimeses järjekorras pääsewad kolmanda ringi lastmisele need, kellel on 20 tabamust, siis 19, 18 jne. tabamust. Ei anna seejuures suuremate tabamustega lasturite arv täit wiit wälja, wõetakse kaasa kõik järgmise vähema tabamuste summaga wõistlejad, kuigi seejuures kolmanda ringi lastmisele pääsejate arv tõuseb üle wiie.

Paremuse hindamisel wõetakse arwesse kõigi kolme ringi lastmise tabamuste summa. Kui kahel wõi enamal wõistlejal on ühesuurune tabamuste arv, siis otsustab paremuse üle liisf. —

Kaitseliitlastel, kes wõistlustest osawõtawad, aegsasti hoolitseda wastawa spordi ja wormi-riiete soetamise eest.

Harju malewa spordi riidetuseks on — kollane särk, millel rinna kohalt ümberingi 10 sm. laiune sinine wöö (malewa spordi märgi kinnitamiseks) ja walged püksid. Kaitseliitlased, kellel weel spordi ülikonnad muretsmata, soetagu neid kindlast määratud wormi kohaselt.

Üksuste päälitute ja naiskodufaitse esinaste korraldused.

Rapla malewkonna päälitu teadaanne.

Rapla malewkonna esitajate kogu koosolek, mis pidi peetud saama 28. aprillil s. a., saab peetud 9. mail s. a. malewkonna staabi ruumes sama päewakorraga. (Waata „Harjulane“ Nr. 8 s. a.). Algus kell 13.00.

Rawila kompanii kaitseliitlastele ja naiskodufaitse liikmetele ning Rose malewk. komp. päälitutele teadmiseks.

Rawila kompanii korraldab 5/6. mai ööl s. a. Kosel 1343 a. Jüri öö mälestus aktuse ja rongikäigu tõrwikutega.

Kõigil Rawila kompanii kaitseliitlastel ja naiskodufaitse liiketel koguda 5. mail kell 21.00 Rose-Ristile, rongikäigust osawõtmiseks. Kaitseliitlastel kaasa wõtta püksid ja wõimaluse järele ka tõrwikud.

Rawila kompanii palub neid Rose malewkonna kompaniist, kes iseseiswalt wõi teiste walla seltsidega Jüri öö pühitsemist ei korralda, osa wõtta sel ööl pühitsemisest ühes Rawila kompaniiga Kosel.

Päewakord:

- 1) Kogumine kell 21.00 — Rose-Ristil.
- 2) Rongikäigu algus kell 21.30.
- 3) Peatus mälestusfamba juures k. 22.00.
- 4) Rongikäigu lõpp Rawila kompanii spordiplatfil kell 23.30.
- 5) Aktus komp. spordiplatfil kell 23.30.

(S. Kruusement)
Kompanii päält.

Naiskodufaitse ala.

Naiskodufaitse ringkonna juhatusel koosolek saab arapeetud malewa staabi ruumes Tallinnas, Suur Koosikrantsi tn. 12, 10. mail s. a. Algus kell 10.00.

Päewakord:

- 1) Kaitseliidu päewast osawõtmine:
  - a) toitlustamine,
  - b) naiskodufaitse esinemine wõistlustel
- 2) Käesolewa aasta tegevus kawa.
- 3) Jaostondade esinaste koosoleku kinnistus.
- 4) Lääbiväärtimised.

Koosolekust osawõtmine kõigil ringkonna juhatusel liigetel tarwilik.

(M. Urak) (B. Aus)
Ringkonna esinaine. Sekretäär.

Kõigile Kiiu kompanii kaitseliitlastele.

K. L. Kiiu kompanii korraldab 5. mail s. a. oma spordiplatsil, Kalevikivi juures, Tüliwere kaldal

Jüri öö mälestus aktuse

KAVA:

1. Kogumine spordiplatsile kell 9 õhtul.
2. Jüriöö mälestused.
3. Kõne. Kõneleb instr. kapt. Tarik.
4. Segakoori laulud hra G. Lehe juhatusel.
5. Pildid muistsest ajast bengali tule valgusel.

JUHATUS.

Wäljaandja: Harju malewa staap.
Wastutaw toimetaja: R. Saar.